10. భేదం

రెండు సంవత్సరాలకు మళ్ళీ పాతస్నేహితుడు నారాయణను చూసేందుకు వాళ్ళ ఊరు వెళ్లాను. కిందిటిసారికీ ఇప్పటికీ అనేక మార్పులు జరిగినయ్. డాబా కట్టటం పూర్తయింది. చిన్నదయినా ఎంతో ఆకర్షణీయంగా వుంది. పెద్దదొడ్డి, దొడ్డినిండా పూలచెట్లు, డాబా ముందరిభాగంలో పందిరి.

మేమిద్దరమూ స్నేహితులమే ఐనా ఆత్మబంధువులకన్నా సన్నిహితంగా ఉంటాం. వాళ్ళందరూ నన్ను కుటుంబంలోని వ్యక్తినన్నట్టే చూస్తారు. నారాయణ చాలా తృప్తికరమైన జీవితాన్ని గడుపుతున్నాడనేది ఎవరికైనా తేలిగ్గా అర్థమౌతుంది.

అన్నిటికన్నా నన్ను కలత పెట్టిన మార్పు- ఆ తెల్ల మచ్చలున్న నల్లకుక్క. వాళ్ళందరూ దాన్ని ఎంతో ప్రేమతో చూస్తారు. నారాయణ కొడుకూ, కూతురూ దాంతో ఆడుకుంటారు. వాళ్లు చిన్నపిల్లలు కనుక, వాళ్లు చేసే పనిలోని మంచిచెడ్డల్ని విమర్శించటం న్యాయం కాదు. కాని, నారాయణ, వాడి భార్యా వాడి తల్లీకూడా- అది జంతువే కాదన్నట్టూ, అది కూడా ఒక మనిషేనన్నట్టూ దాన్ని అతి గౌరవంగా చూడటంమాత్రం నన్ను కలతపెట్టింది. ఒకమూల దానికొక గడ్డిపరుపు, తాగేందుకు పింగాణీ బొచ్చెలో నీళ్ళు ఎప్పుడూ సిద్ధంగా ఉంటాయ్. ఇంకో పింగాణీ కంచంలో వేళకు తిండిపడుతూ వుంటుంది. ప్రత్యేకంగా దానికో గది లేకపోయినా, అది నివసించే కాస్తమేరా గదికన్న ఎక్కువగనే వుంది. రెండుపూటలా ఆ నేలను శుభ్రం చేయటమూ, దానిపాత్ర సామగ్రి కడగటమూ, ఉదయాన కార్బాలిక్ సబ్బు పెట్టి వేడి నీళ్లతో దాన్ని స్నానం చేయించటమూ ఇదంతా జీతగాడిపని. దానికి తోచనప్పుడల్లా ఇంటి ఆవరణను

చుట్టివొస్తూ వుంటుంది. కొత్త వ్యక్తి ఎవర్నన్నా చూసిందంటే అరవటం ప్రారంభిస్తుంది. యజమానులు 'మనవాడేలే' అని చెప్పే దాకా ఆగదు. ఆ చెప్పటం ఆలస్యమైతే భయంకరంగా చూస్తూ దాదాపు కరవొచ్చేటంత పని చేస్తుంది. నారాయణ, ఆ కుటుంబీకులు ఎవరో ఒకరు బైటికి వొచ్చేదాకా ఆగకపోతే మాత్రం అది కరుస్తుంది కూడాను.

ఆ ఇంట్లోని వ్యక్తుల విషయంలో దానికెంతో అభిమానం. ఒక్కో వ్యక్తి కాళ్లకూ, వేళ్ళకూ చుట్టుకుంటుంది. మంచిమాటల్తో దాన్ని మెల్లిగా వొదిలించుకునేందుకు వాళ్ళు ప్రయత్నిస్తారు. ఎప్పుడన్నా విసుగ్గా వుండి కసిరితే కిక్కురు మనకుండా మొహంవేళ్ళాడవేసి, తోక వెనక్కాళ్లలోకి ముడుచుకొని మూలజేరి దీనంగా, జాలిగా, బాధగా చూస్తుంది. ఆ విసుక్కున్న వ్యక్తి వచ్చి దాని బుజ్జగిస్తూ క్షమార్పణలు అర్పించేదాకా దాని అవస్థ అంతే! పిల్లలు ఏదన్నా చిరుతిండితింటూంటే వాళ్ళకు దూరంగా కూర్చుంటుంది. పిల్లలు కూడా దాన్ని ఎక్కువగా ఊరించి ఏడిపించకుండా వెంటనే దానిభాగాన్ని ముట్టజెప్పి ఆనందిస్తూ ఉంటారు. దాని స్వేచ్ఛకు ఏమీ ఆటంకంలేదు. మెడకు గొలుసుకూడా లేదు!

వొచ్చినప్పటినుంచీ నా కన్ను దాని మీదనే వుంది. నాకు అసలే కుక్కలంటే మహాచీదర, అందులోనూ ఇది బొచ్చుకుక్క కనీసం తెల్లకుక్కన్నా కాదు. నాటురకం బజారు కుక్క. దీన్ని 'జానీ, జానీ!' అంటూ దువ్వుతూ ప్రేమగా చూస్తుంటే నాకు చాలా బాధ కలిగింది. కాని ఆ సంగతి బైట పెట్టడం– నా బాధను భాగాలుగా తలాకాస్త పంచి ఇవ్వటం అవుతుందని సందేహించి ఊరుకున్నాను.

మనకు ఇష్టమైన వ్యక్తిని గూర్చి పరిచయం చేసుకోవాలనే కుతూహలం ఎలా కలుగుతుందో, అలాగే మనకు అయిష్టమైన వ్యక్తిని గూర్చి తెలుసుకోవాలనే కుతూహలం కలగటంలో ఆశ్చర్యమేమీలేదు. దాని బాధను వాళ్ళ బాధగా చూసుకుంటూ రాత్రిళ్లు భోజనమూ ప్లస్ పాలూకూడా పోస్తూ– క్షణక్షణానికి దాని క్షేమాన్ని విచారిస్తూ దానికింతగా సేవలు చేస్తుంటే, ఆ విశేషమేదో తెలుసుకోకపోవటం నాకు మరీ బాధాకరమైన విషయంగా తోచింది.

రాత్రి భోంచేసి తీరిగ్గా పందిట్లో పడుకున్నాక మెల్లిగా యీ విషయాన్ని కదలేశాను.

"నా కిక్కడ అంతా బాగానే వుంది కాని, యీ పాడు కుక్కేమిటీ?"

నారాయణ నవ్వి "అది నిన్నేం చేసిందీ?" అన్నాడు.

"నాకేం హాని చేసిందని కాదు. దాన్ని ఇంత ప్రేమగా చూస్తూన్నావంటే నాకు ఆశ్చర్యంగా వుంది."

"దానికో కథ వుంది. నువ్వు ఓపిగ్గా వింటే చెప్తాను."

కుక్క అంటేనే చీదరించుకునే నాకు దాని కథను వినటంకన్నా తలనొప్పి వ్యవహారం ఉండదు. కాని తీరా ఇంతదూరం వొచ్చాక 'వెధవకుక్కా... దానికోకథనా?' అనటం చాలా కటువుగా తోచింది. ఇష్టం లేకపోయినా 'సరే కానీ...' అనక తప్పలేదు.

నారాయణ చెప్పటం మొదలుపెట్టాడు!

* * *

సరిగ్గా సంవత్సరం క్రితం... ఒక అమావాస్య రాత్రి. కుంభవర్షం కుమ్మరిస్తోంది. ఉరుములూ, మెరుపులూ భయంకరంగా ఉన్నయ్. పెనుగాలికి పెద్దపెద్ద చెట్లే విరిగిపడుతున్నయ్.

బాగా తడిసిపోయి ఎలాగో ఎనిమిదింటికి నేను ఇల్లు చేరాను. అరుగు మూలలో మూలుగు వినిపించింది. మెరుపుకాంతిలో ఒక వ్యక్తి కూర్చున్నట్టు కూడా గ్రహించాను.

"ఎవరూ?" అన్నాను.

"బాటసారిని బాబూ! వానకు ఆగలేక ఇక్కడ కూర్చున్నాను" అన్నాడు.

మాట తీరునుబట్టి సంస్కారం ఉన్న వ్యక్తిగానే తోచింది. లాంతరు తెప్పించి చూశాను. బాగా తడిసిపోయి ఉన్నాడు. జలుబు చేసినట్టుకూడా కంఠస్వరం చెప్తోంది. చలికి ఒణికిపోతున్నాడు.

"ఎక్కడికి పోవాలీ?" అన్నాను.

పక్క గ్రామం పేరు చెప్పాడు.

"యీ రాత్రి ఎట్లా వెళ్తావూ?" అని అడిగాను.

"మీరు అనుమతిస్తే ఇక్కడే ఉండి వాన తగ్గగానే వెళ్ళిపోతాను" అన్నాడు.

ఆ వ్యక్తి మీద నాకు జాలి కలిగింది. అందులోనూ అతనిలాగే వానలో బాగా తడిసివచ్చిన నాకు అతని బాధలో కొంతభాగం బాగా అర్థమైంది. ఒక్క రాత్రికి ఒక పాంథుడికి ఎందుకు సహాయం చేయకూడదూ? అతడు ఎవరైనా– తోటిమానవుడు.

"భోంచేశారా?"

"లేదు."

అతని పరిస్థితి ఏమీ బాగున్నట్లు తోచలేదు. అప్పటికి యీ పందిరింకా పడకపోవటం వల్ల అరుగంతా తడిసిపోయింది. పెద్ద వానకు తోడుగా పెనుగాలికూడా ఉండటం వల్ల వానంతా అరుగు మీదనే వుంది. ఊరికి మొదటిల్లు మాదే కావటం వల్ల తలదాచుకుందామని వొచ్చివుంటాడు. మనిషి మీద మంచి అభిప్రాయం కలగాలే కాని, ఎంతో జాలి దానంతట అదే పుట్టుకొచ్చి ఎంత సహాయమైనా చెయ్యబుద్ధి పుడుతుంది. చేస్తాంకూడాను.

తుండుగుడ్డ యిచ్చి వొళ్ళంతా తుడుచుకోమన్నాను. తడి గుడ్డలు తీయించి, పొడిగుడ్డ లిచ్చాను. చలితో వొళ్ళు కొంకర్లుపోయి బిగుసుకుపోయి ఉన్నాడు. కుంపటి దగ్గర చలికాచుకున్నాక కాని, మామూలు మనిషవలేదు.

"జ్వరం వొస్తున్నట్టుగా వుంది" అన్నాడు.

డాక్టర్నవటం వల్ల పరీక్షించాను. జ్వరమొచ్చే చిహ్నాలేమీ లేవు కాని, బాగా అలసిపోవటం శక్తికి మించిన పని చేయటం వల్ల అతని అవయవాలన్నీ మూలుగుతున్నయ్. అతనికి కావాల్సిందల్లా కడుపునిండా భోజనం. ఆ తరువాత నిద్ర దానంతటది బైటి తుఫానల్లే వొచ్చిపడుతుంది. ఆ నిద్రలో అవయవాలు కావల్సిన విశ్రాంతిని తీసుకొంటే తెల్లారేప్పటికి ఏమీ ఉండదు.

నాతోపాటే భోజనం చేశాడు. ఆకలితో ఎంతగానో బాధపడుతున్న వాడల్లే- అన్నానికి మొహంవాచిన వ్యక్తిలాగా త్వరత్వరగా నోటినిండా నవిలేందుక్కూడా సందు వొదలనంతగా కూరుకున్నాడు. ఇది చూస్తే ఎంత పాత్రమైన దానం చేశానో ననిపించింది.

అప్పటికి అరగంటనుంచీ బైటి అరుగు మీద నుంచి సన్నని మూలుగు వినిపిస్తోంది. బాధతో చావ సిద్ధమైన జంతువేదో చావలేక చేసే శబ్దమది. లాంతరు తీసుకొచ్చి చూస్తే యీ కుక్క ముడుచుకొని మూలుగుతూ పడివుంది. ఇంతకు ముందుకూడా దీన్ని చూసిన జ్ఞాపకం వుంది కాని, అంతగా గమనించలేదు.

"యీ కుక్క మీదేనా?" అని అడిగాను.

"కాదు- మధ్యాహ్నము కాఫీ హోటల్లో పలహారం తీసుకుంటూంటే నాకాళ్ళచుట్టూ తారట్లాడింది. కాస్త దానికి కూడా వేశాను. ఎనిమిది మైళ్ల నుంచీ నన్ను వెంటాడుతోంది. రెండుమూడుసార్లు వొదిలించుకోవాలని చూశాను కాని వొదిలేట్టు కనిపించలేదు. వెధవ బజారుకుక్క!" అన్నాడు.

కాస్త ఎంగిలి ఫలహారానికే ఎనిమిదిమైళ్ళు వెంటపడ్డ కుక్క అనేప్పటికి జాలి కలిగింది. దీన్ని ఏం చేద్దామా అనే ఆలోచన తెగకముందే మా పిల్లలిద్దరూ దాంతో ఆడుకోసాగారు. దీనిని వెంటనే వెళ్లగొట్టి పిల్లల ఆనందాన్ని పాడుచేయ బుద్ధిపుట్టలేదు. వెళ్ళగొట్టకపోతే తెల్లవార్లూ ఇలాగే మూలుగుతూ నిద్రాభంగం చేస్తూ వుంటుంది. దీనిక్కూడా ఇంత అన్నం పారేస్తే తిని ఒక మూల పడివుంటుంది. కాకపోతే తెల్లారాక తరిమేయవచ్చు అనుకున్నాను.

అన్నం చూసేప్పటికి అది వొళ్ళు విరుచుకుని తోక ఝాడించి పాంథుడి కన్న ఆతురతతో తిన్నది. తిని కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా ముందు కాళ్ళ మీద వొంగి నమస్కరిస్తున్నట్టు తల వొంచింది. నా జాలి ఇంకోమెట్టు పైకి పాకింది.

యీ వానలో బైట పడుకుంటే తెల్లారేప్పటికి చస్తుందేమో అని ఇంట్లోనే ఒకమూల పాత గోనె పట్టావేసి దాని మీద పడుకోబెట్టాను. పిల్లలతో కాసేపు ఆడి, పిల్లలు నిద్రపోగానే అదికూడా కిక్కురుమనకుండా పడుకుంది. మా అతిథి అందరికన్నా ముందుగానే నిద్రాదేవిని ఆరాధించసాగాడు. నాక్కూడా నిద్రపట్టింది.

ఒక రాత్రివేళ కుక్క మొరగటం ప్రారంభించింది. మంచి నిద్ర చెడగానే యీ వెధవ కుక్కల్ని జేరదియ్యటం బుద్ధితక్కువనిపించింది. బాగా బద్ధకంగా వుండి, కళ్ళు కూడా తెరవకుండానే 'ఛప్!' అని గట్టిగా గదమాయించేప్పటికి అది మొరగటం మాని కాసేపు మూలిగి, ఇంకోసారి దబాయించేప్పటికి నిశ్శబ్దంగా ఊరుకుంది.

తెల్లరేప్పటికి గాలివాన తగ్గిపోయింది. సన్నని తుపర మాత్రం పడుతూవుంది. రాత్రి అతిథి కనిపించలేదు. బైటికి వెళ్ళాడేమోననుకున్నాం.

పది గంటలైనా అంతులేకపోవటం వల్ల చెప్పకుండా వెళ్ళి ఉంటాడనేది రూఢిగా తెలుసుకున్నాను. అతనితోపాటే నగల పెట్టెకూడా మాయమైందని కనుక్కునేందుకు ఎక్కువసేపు పట్టలేదు. రాత్రి వాడి మొహమన్నా సరిగ్గా చూడలేదు.

వాడిమీద నాకు కలిగిన జాలి వాడి వివరాలేమీ ప్రశ్నించే అవసరం లేకుండా చేసింది. వాణ్ణి పట్టుకునే విషయంలో నాకేవిధమైన ఆశలూలేవు.

పోతే యీ కుక్కమాత్రం మొహం దీనంగా పెట్టి, నావెంట తిరుగుతూనే వుంది. రాత్రి ఇది మొరిగిన వేళలో వాడు దారిపట్టి ఉంటాడు. ఇద్దరికీ పెట్టిన ఒకే భోజనం ఒక కృతఘ్నుతనూ ఒక కృతజ్ఞతనూ ప్రదర్శించింది. మనిషికన్న కుక్క ఎంత విశ్వాసమైన జంతువో తేలిగ్గా అర్థమైంది.

ఆనాటినుంచీ యీకుక్కను జాగర్తగా పెంచుతున్నాం. మేం తినగా మిగిలింది తింటూ ఒకవేళ మిగలకపోతే ఆ ఎంగిలాకుల్నే నాకుతూ సరిపెట్టుకుంటుంది. రాత్రిళ్ళు ఇంటి చుట్టూ గస్తీ తిరుగుతూ వుంటుంది. అది మొరిగిందంటే నేను లేచి దాని అజ్ఞను శిరసావహించాల్సిందే! అలా రెండుసార్లు దొంగలనుంచి కాపాడింది. నానాటికీ మా అందరికీ యీ కుక్క మీది అభిమానం వృద్ధవుతూనేవుంది.

అది కఠినపు మాటల్తో మనసు నొప్పించదు. ఎప్పుడన్నా మనం విసుక్కుంటే గ్రహించి, మనసు వేధించకుండా ఒక మూల విచారంగా కూర్చుంటుంది. మభ్యపెట్టి మోసపుచ్చటమూ, తిన్నయింటివాసాలే లెక్కించటమూ దానికి చేతకాదు. పిల్లల్తో ఆడుకుంటూంటుంది. ఒకరికి అనవసరంగా హాని చెయ్యదు. మానవసమాజం కోరతగ్గది ఇంతకన్న ఇంకేం వుంటుందీ? విషపుజంతువుల జోలికి మనంపోము. ఎందుకంటే- అవ్వి విషపుజంతువులని మనకు తెలుసు. కాని మనుషుల్లో ఉండే విషాన్ని మనం కనుక్కోలేం. అందుకనే వాళ్ళ కాటుపడకుండా తప్పించుకు తిరగటం చాలా కష్టం.

ఇప్పుడది కడుపుతో ఉన్నది. నాలుగైదు నెలల్లో సంతానాన్ని కంటుంది. అదీ దాని కుటుంబమూ ఇక్కడే ఉండి మాకు సేవ చేసుకుంటూ హాయిగా కాలాన్ని గడుపుతుంది. దాని పిల్లలకు ఈ కథంతా చెప్పి విశ్వాసాన్ని నూరిపోస్తుంది- వాడు- ఆ దొంగవెధవ కూడా సంతానానికి తండ్రి అవొచ్చు. కాని వాడి సంతానానికి వాడు ఇలాటి దొంగబుద్ధుల్నే నూరిపోస్తాడు. మరికొంతమంది దొంగలు తయారౌతారు. మనిషికీ కుక్కకూ ఇదే భేదం!"

నారాయణ కథ విన్నాక, ఆ కుక్క మీద నాక్కూడా ఒకవిధమైన గౌరవభావం కలిగింది.

– ఫిబ్రవరి, *1947*